

derfor leve af Raal og af Rødder, og det baade til Morgenmad, Middagsmad og Aftensmad; saaledes er det mange Steder, det vil da sige for dem, der ville undgaa Fattigvæsenet. Lager uan saaledes hele Strækningen fra Herning op til Hølstebro, ind til Silkeborg og hen til Varde, saa vil man se, hvor forfærdelig Smaafolk have det i denne Vinter, og jeg synes derfor nok, det laa nærmere at tage, hvad der ligger lige for Haanden og hjælpe dem, istedetfor evindeligt at tale om, hvad man skal gjøre om 20—30 Aar. Lader os tage fat paa det, der ligger nærmest. Paa Enkeltheberne, de enkelte Paragrafer, skal jeg ikke komme ind, de ere omhandlede nok, og ligesaa liden Lyst har jeg til at tage en Linie hist og en Linie her og udtale mig om den. Jeg hører jo nok, at det, at tage Noget hist og Noget her i et Lovforslag kaldes at tale sagligt her i Thinget; men naar man taler om det til Grund liggende for en Sag, saa hedder det stadig, at man ikke holder sig til Sagen. Men jeg er maaske ikke gammelt Medlem nok til at forstaa det.

Nøhr: Jeg kunde forresten gjerne have frafaldet Ordet, da nogle af de Betragtninger, jeg vilde fremsætte, egentlig allerede ere fremkomne fra den ærede sidste Taler; men da jeg saa sjelden tager Ordet her i Salen, maa det maaske alligevel være mig tilladt at rette et Par Bemærkninger til den store Tilhørerkreds, der er tilstede. Taler man med enkelte Mænd, Medlemmer af de forskjellige Partier, ere de alle enige om, at dette er en Sag, der bør støttes, og for hvilken der bør gjøres Noget. Det, det kommer an paa, er Formen: Hjælp til Selvhjælp; vi høre jo baade fra Spire, fra Ministerbordet og fra alle andre Steder, at der bør gjøres Noget for Arbeidsstanden. Der er blevet bemærket, at det var en Krøst at holde Haabet oppe hos Arbejderne; men jeg siger, at det ogsaa kan blive til Støttelse for Arbejdsklassen, naar man holder Haabet oppe paa den Maade, og jeg maa sige til de ærede Forslagsstillere, ikke paa nogen Maade fordi jeg tror, at de ikke have nogen god Villie til at faae Noget sat igjennem, at de efter min Opfattelse dog have stude forbi med dette Forslag. Jeg skal ikke mislignende, at der er mange gode Tanker i Forslaget, at der er Meget, der godt kan komme i Betragtning og tages under Overveelse senere, men deres Forslag gaar jo egentlig kun ud paa at begynde at hjælpe efter 45 Aars Forsløb; saaledes har jeg forstaaet det, og jeg tror, forstaaet det ret. Jeg tror, at det var rigtigere at se ud iblandt Befolkningen, og man vil da finde, at det netop er i Diebliffet, der trænges til Hjælp, og denne Trang vil det foreliggende Forslag jo slet ikke afhjælpe. Det er ganske vist vanskeligt at komme over et saadant Spørgsmaal, og det er vel ogsaa Vanskelighederne, der have gjort, at der ikke er

gjort Noget endnu. Jeg tror, at der baade er Barme og Villie og Interesse hos alle Thingets Medlemmer for denne Sag, og at det ikke er Digegyldighed, der er Grunden til, at der hidtil Sneet er gjort, men at det er de Vanskeligheder, der ere at overvinde. Naar det her er blevet gjort gjældende, at det er saa overmaade vanskeligt at faae Arbejderen til at sørge for sin Fremtid, til at gjøre Noget for sin Alderdom, saa maa jeg nedlægge en Protest derimod. Det kan være vanskeligt nok, det indrømmer jeg; men det, det kommer an paa, er at lede ham i det rette Spor og at finde den rette Form. At der er Vanskeligheder, er sikkert, men at de skulde være saadanne, at de vare umulige at overvinde, det er det, jeg maa nedlægge Protest imod. Jeg skal i saa Henseende gjøre det ærede Thing opmærksom paa, at jeg kjender en lille Kreds, som vellykket har bestaaet i 15—16 Aar, og som ganske smaat har arbejdet sig gradvis fremad; her har det ingen Vanskeligheder forvoldt at faae alle Medlemmerne til at give et særligt Bidrag til deres Alderdomsforsørgelse i Forbindelse med deres Bidrag til Sygekassen. Da denne Sygekasse saaledes tillige maa opfattes som en Alderdomsforsørgelseskasse, har det ført med sig, at saagodtsom alle Arbejdsgivere og de bedre Stillede i Kommunen have givet et aarligt Bidrag dertil. Dette Bidrag, som Arbejdsgiverne tilskyde i Forbindelse med Medlemmernes Bidrag, er, skjøndt det kun er en lille Forening paa 6—700 Medlemmer, dog i Løbet af 4—5 Aar løbet op til en Sum af 10,000 Kr. Hovedvanskeligheden er jo at faae Alderdomshjælpen til at falde paa det rette Sted. — der er jo mange Medlemmer i en saadan Forening, som ikke kunne siges at være trængende — men for at komme til Rette med dette Spørgsmaal, er Foreningen delt i en Mængde smaa lokale Kredse, med hver sin Formand, Viceformand og Sogneformand, som hver især er kjendt i sin Kreds. Naar saa en ældre Mand bliver trængende, faar han blot et lille Schema, der skal udfyldes, og naar det er udfyldt, indsendes det til Bestyrelsen, der er valgt af alle Arbejderne, og den uddeler da et saa stort Beløb, som den anser de Bedkommende trængende til i Diebliffet, og som de kunne være tjent med. Det er kun en Begyndelse, og man har stadig haabet paa, at denne lille lokale Klasse kunde gjøre Regning paa at faae et Tilskud fra Staten. Naturligvis har man jo ikke villet trænge sig paa. Vi have ment, at efterhaanden som Sagen gik fremad, skulde der ogsaa kunne naaes Noget. Vi have havt vore Dine henvendt paa den Grøneste Alderdomskasse, som de fleste ærede Medlemmer kjende, og have ogsaa set, at der derigjennem udrettedes noget Godt. Men jeg tror, at der er en Mangel ved den, og det er, at Bidragene ere saa store, at det egentlig kun er de bedre Stillede af Arbejderstanden, som den vil